

УНИЈА ПОСЛОДАВАЦА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ВОДИЧ

ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ СТРАНАЦА
НА ОСНОВУ РАДНЕ ДОЗВОЛЕ
У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Бања Лука, јун 2022.

САДРЖАЈ

УВОД	3
ВОДИЧ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ СТРАНАЦА НА ОСНОВУ РАДНЕ ДОЗВОЛЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ.....	4
1. Пријава боравишта странца	5
2. Прибављање радне дозволе.....	6
2.1. Подношење захтјева за запошљавање странца ..	6
2.2. Провјера евиденције незапослених лица у Заводу за запошљавање	8
2.3. Издавање радне дозволе	9
2.4. Правни лијек.....	9
3. Прибављање дозволе за привремени боравак ..	10
3.1. Услови за одобрење привременог боравака.....	10
3.2. Подношење захтјева за одобрење привременог боравак	11
3.3. Издавање дозволе за привремени боравак	14
3.4. Правни лијек.....	15
4. ЛИБ за странце	15

Аутори: Милка Марковић, дипломирани правник и Јована Тулумовић, мастер права

Издавач: Унија послодаваца Републике Српске

Трг Републике Српске 8, 12. спрат, 78000 Бања Лука, Република Српска, БиХ; Tel: +387 51 337 482, www.unijauprs.org; Facebook: @rsposlodavci; Twitter: @rsposlodavci

Дизајн: Предраг Живковић

Тираж: 200; **Штампа:** Атлант ББ д.о.о. Бања Лука

Бања Лука, јун 2022. године

УВОД

Водич за запошљавање странаца на основу радне дозволе у Републици Српској настао је као резултат нарастајуће потребе за запошљавањем страних држављана коју је Унија послодаваца Републике Српске препознала код послодаваца у Републици Српској због неповољне ситуације на домаћем тржишту рада. Намијењен је послодавцима и њиховим службама, како би стекли увид о надлежним институцијама, поступцима, и документацији која је потребна да би се странац запослио на основу радне дозволе у Републици Српској у складу са законом. Такође, Водич садржи и неке савјете и напомене проистекле из практичног искуства наших чланица у овом процесу.

За детаљне информације о запошљавању странаца потребно је узети у обзир важеће законе и подзаконске прописе из ове области. Водич је информативног карактера и у њему се не налазе све одредбе које се примјењују на запошљавање странаца у Републици Српској.

Свакако, прије почетка било које од процедура из овог водича, уколико на домаћем тржишту рада нисте пронашли одговарајуће раднике, потребно је пронаћи раднике из неке стране државе који одговарају потребама радног мјеста. Неки послодавци контактирају пословне партнере и пријатеље из других земаља и тако долазе до потенцијалних радника, док други користе услуге агенција које су се специјализовале за ту врсту посла.

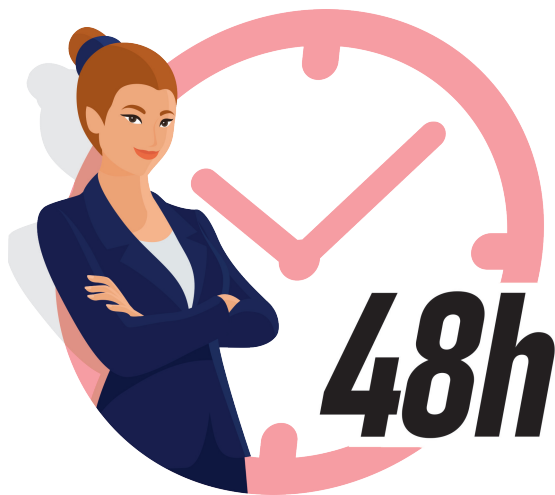
ВОДИЧ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ СТРАНАЦА НА ОСНОВУ РАДНЕ ДОЗВОЛЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Да би се страни држављанин запослио у Републици Српској, у највећем броју случајева потребно је да има радну дозволу. Радна дозвола је дозвола за плаћени рад странца коју издаје ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске, а на основу те радне дозволе прибавља се дозвола за привремени боравак, коју издаје Служба за послове са странцима БиХ.

Основни прописи који уређују ову област су: Закон о запошљавању страних држављана и лица без држављанства („Службени гласник Републике Српске“, бр. 24/09, 117/11 и 56/22), Закон о странцима („Службени гласник БиХ“, број 88/15), и Правилник о уласку и боравку странаца („Службени гласник БиХ“, број 25/16).

Постоји годишња квота радних дозвола које се могу издати у Републици Српској и Босни и Херцеговини у једној години. Квоту радних дозвола за странце у Српској утврђује Влада Републике Српске на приједлог Завода за запошљавање РС. Квоту радних дозвола за БиХ утврђује Савјет министара БиХ, на основу изражених потреба тијела надлежних за запошљавање странаца у Републици Српској, Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту БиХ путем Агенције за рад и запошљавање БиХ. Постоје и радне дозволе које се не рачунају у годишњу квоту (члан 65. Закона о странцима).

1. Пријава боравишта странца

Најкасније у року од 48 часова од уласка у Босну и Херцеговину, сваки странац који није смјештен код лица која пружају услуге смјештаја дужан је да се пријави Служби за послове са странцима (у канцеларију Теренског центра ако долази у мјесто гдје постоји канцеларија Теренског центра Службе) или локалној полицијској станици у мјесту гдје ће бити смјештен (ако долази у мјесто гдје се не налази канцеларија Теренског центра Службе за послове са странцима, нпр. у Србац), ради пријаве боравишта. Попуњава се образац пријаве боравишта странца, тзв. „бијели картон“, и плаћа такса у износу 10 КМ, и потребно је донијети пасош.

Теренски центри Службе за послове са странцима у Републици Српској налазе се у Бањој Луци, Добоју, Бијељини, Источном Сарајеву и у Требињу.

2. Прибављање радне дозволе

2.1. Подношење захтјева за запошљавање странца

Послодавац који је заинтересован за запошљавање странца за рад у Републици Српској прво подноси захтјев филијали Завода за запошљавање, у бироу у сједишту тог послодавца. На интернетској страници Завода: <http://www.zzzrs.net/index.php/poslodavci/usluge/> доступан је образац за овај захтјев. Уз захтјев се достављају следећи прилози:

1. Рјешење о регистрацији послодавца код надлежног органа за обављање дјелатности ☐

2. Потврда о регистрацији послодавца (издата од Пореске управе РС - ЈИБ) ☐

3. Доказ о посједовању стручне спреме и врсте занимања и квалификацијама које се траже, увјерења или потврде о испуњавању посебних услова ☐

4. Лјекарско увјерење о радној способности (само приликом прве радне дозволе), које је издала надлежна здравствена установа Републике Српске, земља поријекла или земља уобичајеног боравка странца преведено од овлашћеног судског преводиоца за страни језик на један од језика у службеној употреби у Републици Српској ☐

5. Овјерена копија пасоша (овјерена од стране надлежног органа РС или земље поријекла) ☐

6. Административну таксу у износу 50 КМ (за једно лице). ☐

7.

Попуњен Образац Е-6 Пријава потребе за запошљавањем страних држављана и лица без држављанства у Републици Српској (може се пронаћи на званичној веб страници Завода за запошљавање РС: <http://www.zzzrs.net/index.php/>)

Копије свих докумената који се подносе морају бити овјерене, а уколико се ради о документима на страном језику потребно је да буду преведене на један од језика у службеној употреби у РС од стране овлашћеног судског тумача. Уколико је копија страног документа овјерена у страниј земљи, потребан је превод овлашћеног судског преводиоца не само за документ, него и за саму овјеру. Ако јединица локалне самоуправе одбије да овјери копије страних докумената које нису преведене од судског преводиоца, оне се могу нотарски овјерити.

За занимања која не постоје у домаћој номенклатури занимања, потребно је да дипломе средње школе и факултета буду нострификоване, стога сугеришемо да се тај поступак заврши прије самог подношења захтјева Заводу за запошљавање РС, јер може да траје дужи временски период. За неквалификоване раднике није потребна диплома ако је немају, Заводу за запошљавање пожељно је доставити потврду од претходног послодавца да је странац обављао исте или сличне послове у односу на посао за који се врши пријава.

Ако филијала Завода изда радну дозволу на основу љекарског увјерења о радној способности које је издала земља поријекла или земља уобичајеног боравка странца, странац је дужан прије заснивања радног односа приложити Заводу љекарско увјерење о радној способности које је издала надлежна здравствена установа Републике Српске.

Препоручујемо да се одмах при подношењу захтјева за радну дозволу приложи сва потребна документација. Уколико то не буде случај, Завод тражи допуну документације – за шта је рок 8 дана.

2.2. Провјера евиденције незапослених лица у Заводу за запошљавање

По пријему захтјева за запошљавање странца, надлежна филијала Завода за запошљавање РС провјерава евиденцију незапослених у бироу према сједишту послодавца који испуњавају услове за обављање врсте посла наведене у захтјеву - врста стручне спреме и стручних знања и квалификација који се траже за обављање тог посла. Ако на евиденцији незапослених има лица која испуњавају услове, радна дозвола неће бити издата, осим у случају да та незапослена лица одбију запослење у траженој струци. Ако се тражи радна дозвола за неквалификованог радника, Завод за запошљавање ће тражити од послодавца да достави образац Е2 - Пријава потребе за запошљавањем радника.

Препоручујемо да се Заводу уз захтјев за радну дозволу приложе сва увјерења, потврде и слично који доказују радно искуство и обуке страног радника, како би се јасније стекао увид о његовим знањима и способностима у односу на незапослене са евиденције.

Постоје случајеви у којима се странцу издаје радна дозвола без обзира на ситуацију на евиденцији незапослених (члан 6. став 2. Закона о запошљавању страних држављана и лица без држављанства) и када се за странца не захтијева радна дозвола (члан 10. предметног закона).

Међутим, поступак провјере евиденције незапослених у склопу издавања радне дозволе може се и избјећи, тако што послодавац, прије самог подношења захтјева за радну дозволу, Заводу за запошљавање достави образац Е2 - Пријава потребе за запошљавањем радника. Завод ће тада провјерити евиденцију незапослених, и ако нема траженог профила радника овај поступак неће понављати током издавања радне дозволе.

2.3. Издавање радне дозволе

Уколико су испуњени сви услови, радна дозвола издаје се у облику рјешења филијале Завода за запошљавање надлежне према сједишту послодавца који подноси захтјев, на рок који не може бити дужи од годину дана. Захтјев за продужење радне дозволе подноси се у року од 30 дана прије њеног истека.

Радна дозвола престаје да важи: истеком рока на који је издата и истеком године дана од дана издавања; неодобравањем, престанком или отказом привременог боравка у БиХ; престанком важења уговора о раду, и стављањем ван снаге радне дозволе.

Након издавања радне дозволе, послодавац је обавезан да филијали Завода за запошљавање РС достави Образац Е7 – Извјештај о запосленом страном држављанину и лицу без држављанства у РС, а Завод тражи да се накнадно достави и уговор о раду и Пријава у јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса (ПД 3100).

Посљедњим законским измјенама одређен је рок од 15 дана у коме је филијала Завода за запошљавање дужна да одлучи о захтјеву за радну дозволу (овај рок се рачуна од дана подношења потпуне документације).

2.3. Правни лијек

Против рјешења надлежне филијале Завода за запошљавање послодавац може изјавити жалбу директору Завода за запошљавање у року од 15 дана од пријема рјешења. Директор Завода одлучује по жалби у року од 30 дана од подношења.

3. Прибављање дозволе за привремени боравак

3.1. Услови за одобрење привременог боравака

Законом о странцима прописани су општи услови за одобравање привременог боравака. Тако странац мора да достави:

1. Доказ којим оправдава постојање основа за одобравање привременог боравака (у овом случају основ је рад са радном дозволом) ☐

2. Путну исправу (пасош) са роком важења најмање три мјесеца дужим од рока на који тражи одобрење привременог боравака ☐

3. Доказ да располаже средствима за издржавање – странац који посједује радну дозволу сматра се да испуњава овај услов ☐

4. Доказ о одговарајућем смјештају ☐

5. Доказ о здравственом осигурању – странац који посједује радну дозволу сматра се да испуњава овај услов ☐

6. Лјекарско увјерење, издато најкасније три мјесеца прије дана подношења захтјева, из којег је видљиво да не болује од болести које представљају пријетњу јавном здрављу у БиХ, искључујући случајеве када је обољење наступило након одобравања првог привременог боравака у БиХ ☐

7.

Потврду коју је издало надлежно тијело земље поријекла да се против њега не води кривични поступак и да није кажњаван за кривично дјело, а која није старија од шест мјесеци од дана подношења захтјева за боравак

3.2. Подношење захтјева за одобрење привременог боравака

Странац не може почети радити у БиХ на основу радне дозволе прије него што му се одобри привремени боравак, осим ако Законом о странцима није другачије прописано. Према истом закону, ако странац намјерава боравити у Босни и Херцеговини с циљем плаћеног рада, прије уласка у БиХ мора имати радну дозволу. У пракси ово значи да странац након доласка у Републику Српску, уколико долази на љекарски преглед за радну дозволу а не користи могућност да се за радну дозволу употреби љекарско увјерење његове земље поријека, треба да напусти територију БиХ, како би након тога добио улазни печат граничне полиције. Потребно је водити рачуна о томе да ли странци морају имати визу за улазак у неку од сусједних држава уколико се не враћају у земљу поријекла.

Захтјев за одобрење привременог боравака странац подноси лично Служби за послове са странцима ако је држављанин земље безвизног режима, или је ушао у БиХ са визом за дугорочни боравак. У супротном, странац подноси захтјев путем дипломатско-конзуларног представништва БиХ. За одобрење првог привременог боравака, захтјев се подноси најкасније 15 дана прије истека рока за безвизни боравак или рока важења визе за дугорочни боравак.

Документација коју
је потребно предати:

1. Захтјев за издавање одобрења привременог боравака у БиХ (образац се може преузети у Теренском центру или са званичне веб странице Службе <http://sps.gov.ba/elektronski-obraci/>, мора бити читко попуњен руком или електронски, потписан од стране подносиоца захтјева и одштампан на једном листу папира, обострано) ☐

2. 150 КМ административне таксе за одобрење привременог боравака ☐

3. Фотографија новијег датума, формат 35x45 mm ☐

4. Фотокопија пасоша (страница са генералијским подацима, посљедњи улаз у БиХ, виза за дугорочни боравак виза «Д» БиХ) – рок важења путне исправе треба бити најмање три мјесеца дужи од периода за који се тражи одобрење привременог боравака; потребно доставити једну овјерену фотокопију, и једну обичну копију ☐

5. Фотокопија обрасца пријаве боравишта странца – "бијели картон" (само када се предаје захтјев за одобрење привременог боравака) ☐

6. Радна дозвола издата од надлежне филијале Завода за запошљавање ☐

7. Рјешење о упису правног лица у судски регистар ☐

8. ако је странац оснивач или суоснивач привредног друштва са сједиштем у БиХ код којег треба да се запосли страни радник, потребно је и увјерење Пореске управе РС о измиренем пореским обавезама, као и увјерење од Управе за индиректно опорезивање о измиреном ПДВ-у

9. Лјекарско увјерење из којег је видљиво да странац не болује од болести која представља пријетњу јавном здрављу у БиХ, које не може бити старије од три мјесеца, издато од стране овлаштене здравствене установе за обављање лјекарског прегледа

10. Потврда – увјерење да се против странца не води кривични поступак и Потврда – увјерење да странац није кажњаван за кривично дјело коју издаје надлежни орган државе, гдје странац има уобичајено мјесто боравка које не могу бити старије од 6 мјесеци

11. Доказ о невођењу кривичног поступка издат од стране надлежног суда у БиХ, најкасније 6 мјесеци прије подношења захтјева и увјерење о некажњавању издато од стране надлежног МУП-а у БиХ уколико провјере нису достављене службеним путем (доказ се не доставља код одобрења боравка)

12. Доказ о обезбијеђеном смјештају у БиХ - доказ о посједовању некретнине у којој се налази стамбени простор, или уговор о закупу стамбеног простора, изјава станодавца код којег странац има обезбијеђен смјештај којом даје сагласност за кориштење стамбеног простора са доказом о власништву или кориштењу стамбеног простора.

Наведени докази се прилажу у оригиналу или овјереној копији, осим доказа из тачке 5. Сви страни документи морају бити преведени на један од језика који су у службеној употреби у БиХ.

Странци који су ослобођени прибављања визе за улазак на територију БиХ имају право на улазак и боравак у земљи (тзв. безвизни боравак) укупно у трајању до 90 дана у било којем периоду од 180 дана које подразумева узимање у обзир период од 180 дана који претходи сваком дану боравака. У пракси ово значи да је поступак прибављања радне дозволе и подношење захтјева за привремени боравак потребно обавити унутар првих 75 дана безвизног боравака странца у БиХ.

Љекарско увјерење о радној способности које се прибавља ради добијања радне дозволе (ако се издаје у Републици Српској) може се користити и за дозволу за привремени боравак ако је у њему наведено да странац не болује од болести која представља пријетњу јавном здрављу у БиХ и ако није старије од три мјесеца. Препоручујемо да љекарске прегледе закажете на вријеме, јер се у овлашћеним здравственим установама често дуго чека на термин због ограничених капацитета.

Служба за послове са странцима одлучује у року од 60 дана од подношења уредног захтјева надлежној организационој јединици Службе, односно у року од 90 дана ако је захтјев поднесен дипломатско-конзуларном представништву. Странац приликом предаје захтјева Служби добија потврду о поднесеном захтјеву која му омогућава боравак у БиХ до доношења одлуке о захтјеву.

3.3. Издавање дозволе за привремени боравак

Ако је захтјев уважен, странцу се издаје рјешење о одобреном привременом бораваку и дозвола привременог боравака. Након тога, странац треба да донесе пасош Служби за послове са странцима када га контактирају, да би се у пасош унијела радна виза.

Привремени боравак по основу радне дозволе одобрава се на рок важења радне дозволе уз додатних 30 дана, али не дуже од једне године, и може се продужити под истим условима под којима је одобрен боравак.

3.4. Правни лијек

Против рјешења Службе за послове са странцима или одлуке којом се захтјев странца одбија или одбацује, или одлуке о обустављању поступка, може се поднијети жалба Министарству безбједности БиХ у року од 15 дана од достављања одлуке.

4. ЈИБ за странце

Након добијања радне дозволе и одобрења привременог борава, потребно је Пореској управи Републике Српске поднијети Пријаву за регистрацију/евидентирање странца, како би се додијелио идентификациони број странца (порески број - ЈИБ).

Уз образац ПР 3 - Пријава за регистрацију/евидентирање странца физичког лица (<https://poreskaupravars.org/wp-content/uploads/2021/05/PR3-popunjiva-forma-2021.pdf>), доставља се следећа документација:

1. Овјерена копија радне дозволе ☐
2. Овјерена копија боравишне дозволе ☐
3. Овјерена копија пасоша – странице са генералијама ☐

Након прибављања идентификационог броја код Пореске управе РС, странац може са послодавцем закључити уговор о раду на одређено вријеме, које је условљено трајањем радне и боравишне дозволе, и пријавити се у Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса.

У уговору о раду на одређено вријеме који се закључује са странцем, за датум заснивања радног односа уноси се датум почетка важења боравишне дозволе.

